DE TOEKOMSTIGE WELVAART
VAN DE WERELD

Als niet-econoom sta ik vanmiddag wel voor een uiterst moeilijke opgave. Ik heb de opdracht gekregen U te spreken over de welvaart van de wereld. Op zich reeds voor mij een uiterst delicate zaak, die echter nog wordt verhevigd door de toevoeging in de opdracht om over de welvaart van de wereld in de toekomst te spreken. De toekomst, die niet alleen wordt bepaald door economische factoren, maar in een wereld vol politieke spanningen evenzeer door politieke factoren. Welke gevolgen zullen voor de welvaart kunnen ontstaan uit deze spanningen? Wij kunnen die niet overzien. Welke invloed zal bv. een eventuele oorlog op de welvaart hebben ? Het zeer nabije verleden heeft ons geleerd, dat een oorlog, die zich niet meer beperkt tot enkele landen, maar zich uitstrekt zelfs over werelddelen, de meest rigoreuze gevolgen heeft voor de welvaart. Maar ook heeft dit verleden ons geleerd, dat de toen verwoeste welvaart van de westerse landen met hulp van buitenaf, zoals die werd gegeven door Amerika in het Marshall-plan, èn door gedegen arbeid en technische kennis weer opnieuw is op te bouwen.
Ook locale conflicten beperken zich in hun uitwerking niet alleen tot de landen, die daarbij betrokken zijn. Zij hebben hun repercussies eveneens op andere delen van de wereld. We behoeven hierbij slechts te denken aan het conflict in Korea, dat de prijzen deed opdrijven en aan het Suez- conflict, waarbij de moeilijkheden rondom de olie-voorziening ontstonden. Maar ook interne spanningen in het ene land kunnen gevolgen oproepen in andere landen. Een arbeidsstaking in de haven van New-York bv. heeft aanwijsbare gevolgen voor de handel elders in de wereld.
Bovendien zou men mij kunnen vragen welke invloed de steeds grotere technische kennis, die o.a. tot uiting komt in de ontwikkeling van de atoomenergie, zal hebben op de toekomstige wereld-welvaartsituatie. Een antwoord hierop zal ik U schuldig moeten blijven, maar ik ben er wel van overtuigd, dat zeer ernstige gevolgen zullen optreden, wanneer zij alleen ten dienste zal staan aan de meer ontwikkelde landen, waardoor de

discrepantie tussen de meer en minder ontwikkelde landen, die de huidige wereld-welvaartsituatie kenmerkt, met enorme vaart zal worden vergroot. Over dit probleem van het verschil in welvaart tussen deze twee categorieën van landen en over de vraag of het van invloed is op de toekomstige welvaarts-situatie van de wereld, heeft het partijbestuur mij gevraagd voor U te spreken.
Wij hebben hier niet te maken met een nieuw, pas ontdekt probleem. Integendeel, het bestaat al lang, maar door de zich steeds meer wijzigende verhoudingen in de wereld trekt het sterk de aandacht en vraagt het om een oplossing, vooral daar uit rapporten van de Verenigde Naties over de wereldsituatie blijkt, dat de enorme discrepantie, die er zowel op economisch, finantieel, technisch en sociaal terrein bestaat, meer toe- dan afneemt.
Voorop moge ik stellen, dat een scherpe grens tussen min en meer ontwikkelde landen moeilijk is te trekken. In ieder hoog ontwikkeld land zal men streken aantreffen, die economisch en/of sociaal minder ontwikkeld zijn dan andere delen van hetzelfde land. We vinden daarvan voorbeelden in ieder land, zelfs in het rijkste land van de wereld, de Verenigde Staten. Ook in ons land kennen we daarvan voorbeelden. We behoeven daarbij maar te denken aan de in 1951 bij wet afgekondigde ontwikkelingsgebieden. In deze gebieden zien wij een achterstand zowel op economisch als sociaal terrein in vergelijking tot de rest van ons land. Maar toch rekenen wij dergelijke gebieden niet tot de zg. minder ontwikkelde gebieden van de wereld, daar het land zelf door gezamenlijke inspanning de middelen, zowel van finantiële als technische aard, èn de mankracht kan opbrengen om deze streken zonder hulp van buitenaf tot ontplooiing te brengen. De achterstand van deze delen van het land is niet van dusdanige aard, dat zij het totale karakter van het gehele land bepaalt.
Dit ligt anders in de gebieden, die in het kader van de Verenigde Naties worden aangeduid met de term van minder ontwikkelde gebieden. Daarbij duidt men op landen en gebieden, die als geheel te voorschijn treden met een laag welvaartspeil, zowel op economisch, finantieel, technisch en sociaal terrein, die niet in staat zijn zonder hulp van buitenaf het welvaartspeil te verhogen. Het zijn gebieden, waar de productieprocessen eeuwenlang dezelfde zijn gebleven. Gebieden met hoofdzakelijk agrarische structuur, waar de handel slecht ontwikkeld is en waar nog weinig sprake is van industrie.
Tot de minder ontwikkelde gebieden, waaronder vallen zowel zelfstandige staten als koloniale en trustgebieden, worden gerekend geheel Azië met uitzondering van Japan; Afrika, met uitzondering van de Unie van Zuid Afrika; grote delen van Latijns Amerika en Zuid Europa. Enkele landen zoals Italië, Argentinië, Venezuela en Cuba worden gerekend juist op de grens te staan. Zuid Italië bv. is voor een belangrijk deel minder ontwikkeld. Noord Italië echter allerminst.
De oorzaken van de achterstand in al deze gebieden zijn natuurlijk nergens dezelfde en ook de om vang van de achterstand is nergens gelijk. Men vindt een scala van verschillen, die zich ook in éénzelfde land voordoen. Men kan in landen zoals bv. Zuid Amerika grote, betrekkelijk rijke miljoenen steden vinden naast de meest armelijke en achterlijke situaties
in het binnenland, maar van deze steden kan men vaak zeggen dat de schijn mooier is dan de werkelijkheid. De minder ontwikkelde gebieden bieden dus een grotemate van verscheidenheid en het probleem van hun ontwikkeling valt, zo kan men zeggen, welhaast uiteen in evenzovele vraagstukken als er minder ontwikkelde landen zijn.
Hoe de situatie in deze gebieden ligt, kan ik U het beste aanduiden met een aantal cijfers, afkomstig uit publicaties van de Verenigde Naties. Cijfers zijn dor en droog, maar zij kunnen ons wel enig idee geven van de onmetelijke omvang van het vraagstuk, waarvoor de mensheid zich geplaatst ziet.
Ik wil beginnen met een aantal cijfers betreffende het inkomen per hoofd van de bevolking. In de loop van mijn betoog zal ik op andere terreinen nog wel andere cijfers noemen.
In 1949 bedroeg het inkomen per hoofd van de bevolking in de Verenigde Staten $ 1453, in Nederland $ 502, in de Sovjet $ 308, in Chili $ 188, in Egypte $ 100, in India $ 57 en in Birma $ 36.
De cijfers van 1949 tonen aan, dat 67 percent van de wereldbevolking behoort tot de lage inkomens. Gezamenlijk bezit deze 67 percent van de wereldbevolking 15 percent van het wereldinkomen of per hoofd uitgedrukt $ 54. Vijftien percent van de wereldbevolking behoort tot de landen met middeninkomens. Zij bezit 18 percent van het wereldinkomen of per hoofd uitgedrukt $ 310. Achttien percent van de wereldbevolking behoort tot de rijken der aarde en bezit 67 percent van het wereldinkomen of per hoofd omgerekend $ 915. In verschillende onderontwikkelde gebieden bevinden zich de aanwezige rijkdommen nog in handen van enkelingen. Men kent daar een groot grondbezit in handen van een kleine maatschappelijke groep. Hetzelfde zien we met de grondstofen, zoals bv. de olie in het midden Oosten. Het gemiddelde inkomencijfer van $ 54 is dan ook uitermate geflatteerd.
De Australiër Collin Clark heeft berekend, dat rondom 1800 het gemiddeld inkomen in het rijkste land ter wereld vijf maal zo hoog was als in het armste. Op dit ogenblik is dit al 40 maal zo hoog. En nog steeds stijgt het wereldinkomen, waarbij in verhouding de rijke landen steeds rijker en de arme steeds armer worden, omdat de toename van de wereldwelvaart voor het overgrote deel aan de meer ontwikkelde landen ten goede komt. De divergentie tussen de meer en minder ontwikkelde gebieden wordt, zoals ik reeds zeide, steeds groter. Men kan dit goed zien, wanneer men de toename van de rijkdom in de zo juist genoemde landen in de tijd van 10 jaar waarneemt.
In 1939 bedroeg het jaarlijkse inkomen in de Verenigde Staten $ 554 — in 1949, zoals ik reeds zeide S 1453; in Nederland in 1939 $ 338 — in 1949 $ 502; in de Sovjet in 1939 $ 158 — in 1949 S 308; in Chili in 1939 $ 174 — in 1949 $ 188; in Egypte in 1939 $ 85 — in 1949 — in 1949 $ 57; en in Birma in 1939
$ 100; in India in 1939 $ 34 $ 34 — in 1949 $ 36.
Natuurlijk zeggen inkomencijfers lang niet alles. De na-oorlogse cijfers zijn uiteraard beïnvloed door de opgetreden inflatie, maar de minder ontwikkelde landen zijn daar evenmin aan ontkomen. Tegenover deze inkomencijfers zal men prijscijfers moeten plaatsen. De nominale inkomens behoeven een correctie door de prijsindex. Voor een vergelijking
kunnen slechts reële inkomencijfers waarde hebben. Bovendien moet men in het inkomencijfer van de minder ontwikkelde landen verdisconteren, dat een groot deel van de bevolking niet deelneemt in de geldeconomie, daar zij produceert voor eigen consumptie. Men stelt wel, dat de onderwaardering van het inkomen in een zelfverzorgingssfeer op l/3de is te stellen. Voorts is het niet nodig dat elk land dezelfde welvaart bezit, zeker niet in inkomencijfers uitgedrukt. We zullen er ons voor moeten behoeden met onze westerse maatstaven van welvaart en met de westerse maatstaven van standaardontwikkeling aan het meten te slaan. De welvaart van de minder ontwikkelde gebieden wordt bepaald door hun maatstaven en behoeften, die veel lager liggen dan de onze. Maar nu zijn ze reeds te hoog in verhouding met de goederen en dienstenvoorziening. Bovendien zullen we er rekening mee hebben te houden, dat door het verkeer met de buitenwereld, waaraan in deze in afstanden steeds kleiner wordende wereld niet kan worden ontkomen, hun behoeften steeds zullen groeien zonder dat zij in staat zijn hierin te voorzien.
Het inkomen is voorts niet alleen bepalend voor het welvaartspeil, dat behalve in geld en goederen ook door immateriële factoren wordt bepaald, zoals daar zijn godsdienstige, sociale en culturele factoren, die niet meetbaar zijn. maar wel van het allergrootste belang voor het geluk van de mens. Zo zien we bv. dat er minder ontwikkelde gebieden zijn met een hoog cultureel peil. Verschillende van deze landen hebben een oudere cultuur en beschaving dan onze West Europese landen. Neem bv. India, China en Egypte. Maar ook de kunstuitingen van vandaag zijn in sommige van deze landen, zelfs bij negerstammen in Afrika, vaak van grotere waarde dan de kitch van onze zo hoog geroemde welvarende volkeren.
Het is belangrijk in het kort na te gaan, waarom de minder ontwikkelde gebieden niet in staat zijn aan de huidige behoeften en nog minder aan de komende behoeften te voldoen.
Hiervoor zijn een aantal oorzaken aan te wijzen, waarvan ik opnieuw moge herhalen, dat zij natuurlijk nergens op gelijke wijze aan de dag treden. Wel kan men stellen, dat het algemeen voorkomende verschijnselen

zijn.
Eén van de oorzaken is gelegen in het feit, dat deze gebieden een overwegend agrarisch karakter hebben in tegensteling tot de landen, die de laatste 150 jaar een belangrijke economische ontwikkeling hebben doorgemaakt, een agrarisch karakter, waarbij de landbouw en veeteelt bovendien ver zijn achtergebleven bij die van de meer ontwikkelde landen.
Industrie is weinig aanwezig. Wel ziet men in enkele landen, zoals bv. Egypte, Turkije en Israël, vooral sinds de tweede wereldoorlog, een steeds groeiende industrialisatie ontstaan, maar dit is zeker niet kenmerkend voor alle minder ontwikkelde gebieden.
Een aantal landen beschikt over olie en ertsen, waarvan de exploitatie nog lang niet voldoende gevorderd is, maar bovendien vormen zij eilanden van welvarendheid in een totaal achtergebleven gebied. Het is echter verheugend te constateren dat momenteel in de grote olielanden door de regeringen der diverse landen van het Midden Oosten en door de Amerikaanse en Engelse oliemaatschappijen hoge percentages van de
revenuen worden besteed aan de bestuurlijke opbouw en aan de infrastructuur van deze landen.

Handel en export is in het merendeel van deze landen vrij gering. Zelf- verzorgingsbedrijfjes zijn niet op handel gericht, bovendien zijn de producten, die daar verbouwd worden, niet of slechts op kleine afstand vervoerbaar. Exportmogelijkheden bieden wel de producten van de door de westerse kolonisten opgezette plantagebedrijven. Maar door de politieke revolutie, die in vele van deze landen heeft plaats gehad, zijn vele eigenaars en hoger leidinggevend personeel verdreven, waardoor de productie en de export sterk zijn teruggelopen.
Voor deze landen ligt een groot risico in het feit, dat de export gericht is op één of enkele grondstoffen, waarvan de prijzen meer aan schommelingen onderhevig zijn dan de prijzen van de industrieproducten en de kapitaalgoederen, die ze moeten importeren, waardoor ze in sterke mate de invloed van de conjunctuur ondervinden. Verbetering zou hierin aan te brengen zijn, wanneer internationale grondstoffenovereenkomsten zouden kunnen worden afgesloten, een onderwerp, waar verscheidene organen zich steeds mee bezig houden. Maar dit is een zeer gekompliceerde zaak. Dergelijke overeenkomsten zullen slechts effect sorteren, wanneer niet alleen de prijzen, maar ook de af zet, de productie en de voorraadvorming worden geregeld. Het behoeft wel geen betoog, dat het sluiten van dergelijke veel omvattende overeenkomsten zeer vele moeilijkheden met zich meebrengt. Bovendien ligt er het gevaar, dat wanneer de economie zo eenzijdig is gericht, zij totaal ontwricht wordt, wanneer de ene bron wegvalt. Hoe sterk sprak dit niet voor het Midden Oosten, toen door het Suezconflict de olieuitvoer kwam stil te liggen, de olie, het enigste product, waarop de economie van de landen berust. Dezelfde vrees zien wij binnen het eigen Koninkrijk, nl. de Nederlandse Antillen, wier economie zeer overwegend is gericht op het raffineren van olie, afkomstig uit Venezuela. De agrarische structuur blijkt duidelijk uit het percentage landbouwers in de beroepsbevolking. Volgens de gegevens van de Landbouw- en Voedsel- organisatie bedraagt dit percentage in de Verenigde Staten 20, in Europa gemiddeld 33 en in de minder ontwikkelde landen varieert het tussen de 70 en 80 percent, soms gaat het zelfs hierboven uit. Daarmee gaat ongeveer gepaard het percentage van de bijdrage vanuit de agrarische sector in het nationale inkomen. Volgens statistische gegevens van de Verenigde Staten ligt dit voor de meer ontwikkelde landen tussen de 5 en 20 percent en voor de minder ontwikkelde landen tussen de 40 en 70 percent van het nationale inkomen. Deze percentages zeggen echter niet veel, belangrijker is het te weten hoe de productiviteit van de landbouw en veeteelt is. Deze is in de minder ontwikkelde gebieden bijzonder laag. Berekend is dat een boer in deze gebieden er gemiddeld in slaagt voor 1^/2 gezin een matige soms zelf onvoldoende voeding te produceren, terwijl een boer in de meer ontwikkelde landen ongeveer aan 8 a 9 gezinnen door zijn arbeid een volwaardige voeding kan verschaffen. Landbouw en veeteelt zijn sterk achtergebleven en lijden aan grote gebreken. In de veeteelt mist men de kennis om de kwaliteit van het vee te verbeteren en om op een kleine oppervlakte een zo goed mogelijk rendement van het vee te verkrijgen.
Dat de productie in de landbouw in het algemeen laag is, vindt zijn oorzaak zeer vaak in een ondeskundige bewerking van de grond. In vele gebieden wordt door onkunde roofbouw op de grond gepleegd door onjuiste wisseling van de gewassen op hetzelfde stuk grond. Erosie is een veel voorkomend verschijnsel, wat slechts met enorm hoge kosten kan worden opgeheven. De bemestingstechniek is, zo ze al bekend is, achterlijk. Bovendien is men merendeels onbekend met de verschillende plantenziekten en de methoden om deze te bestrijden.
Verbetering zou hierin aan te brengen zijn door het beschikbaar stellen van goed fokvee en zaaizaad, door kunstmest en ziektebestrij dende middelen, maar dit alles zal slechts effect sorteren wanneer de kennis van de boer wordt verhoogd door behoorlijke landbouwkundige scholing, die echter wel een basisonderricht vereist. Bovendien is landbouwvoorlichting onmisbaar. Beide vormen hebben in de meer ontwikkelde landen de ontwikkeling van de landbouw mogelijk gemaakt. Maar hier stuiten we al meteen op een moeilijkheid. Met het onderwijs is het nl. in de minder ontwikkelde gebieden uitermate bedroevend gesteld. Wel wordt er hard aan gewerkt, maar door de gestadige groei van de bevolking blijkt, dat de toename van het onderwijs onevenredig is aan de toename van de bevolking.
Volgens de laatste gegevens ontvangt 50% van de kinderen tussen de 6 en 14 jaar in deze landen geen onderwijs. Het percentage analfabetisme, dat in Amerika 3% van de bevolking bedraagt, is in India 80%. Met het landbouwonderwijs is men in de minder ontwikkelde gebieden nog nauwelijks begonnen. Wel wordt reeds landbouwvoorlichting gegeven. Deskundigen worden over de hele wereld uitgezonden in het kader van de technische bijstandprogramma's van de Verenigde Naties, het Colombo- plan van het Britse Gemenebest, het Point Fourplan van de Verenigde Staten en de hulp van Rusland. Deze deskundigen blijven echter maar voor een betrekkelijk korte tijd, soms een half jaar, soms een jaar. Trekken zij weg, dan ontbreekt in de minder ontwikkelde landen voldoende kader om het werk, wat werd opgezet, verder voort te zetten, waardoor de agrarische bevolking vaak weer in de oude gewoonten hervalt. Wil een belangrijke verbetering hierin aangebracht worden, dan zal men moeten beschikken over voldoende onderwijskrachten en scholen, waarmee behoorlijke finantiële bedragen gemoeid zijn. Maar met verbeterde technische kennis zal men er alleen niet komen. Wil de productiviteit stijgen, dan zal daarmee gepaard moeten gaan een verbetering van de productiemethoden. Zowel in de dicht als in de minder dicht bevolkte streken is de productiviteit laag, omdat de productiemethoden zo uiterst eenvoudig zijn. In verschillende gebieden is de ploeg nog onbekend en in gebieden waar de runderen heilige dieren zijn, moet de arbeid op het veld met de hand worden verricht. Wijzigingen zijn hierin aan te brengen door in het ene gebied de ploeg te introduceren en in andere gebieden door een geleidelijk opvoeren van de mechanisatie. Maar daarvan kan men niet al te hoge verwachtingen koesteren indien niet tegelijkertijd andere maatregelen worden getroffen. Wat zal men met een machine kunnen doen, wanneer geen voorlichting kan worden gegeven over het gebruik ervan, geen brandstof in de buurt aanwezig is en voor onderhoud en herstel geen beroep kan worden gedaan op een naburige garage of smederij? Indien in deze bijkomende factoren geen oplossing zal worden geboden, zal van de productiviteit van de machine in het bedrijf weinig te verwachten zijn. Bovendien zullen velen niet in staat zijn machines aan te schaffen, indien niet tegelijkertijd een organisatievorm wordt gecreëerd. In deze gebieden vindt men nl. naast enorm groot grondbezit een grote hoeveelheid zeer kleine bedrijfjes van een enkele hectare grootte. De oplossing hiervoor ligt in een coöperatieve landbouwproductievorm, waarmee in tal van deze landen reeds met goed gevolg wordt gewerkt. Wil men op grote schaal hiermee voortgaan, dan zal men moeten beschikken over leidinggevende personen, die tevens in staat zullen zijn om aan te geven welke gewassen het meest productief kunnen worden verbouwd. Voor de boer, die zich daarbij aansluit, zal het een volledige omschakeling van zijn manier van leven en werken eisen. Van zelf verzorging moet hij overstappen op de productie om een inkomen te verdienen. Een dergelijke productievorm zal bovendien alleen maar mogelijkheden bieden, wanneer verbindingsmogelijkheden over water of land aanwezig zijn voor het transport van de producten, een van de kernvraagstukken, waarvoor deze gebieden zich geplaatst zien en waarin zij door gebrek aan voldoende kapitaal geen oplossing kunnen bieden. Mechanisatie en groter kennis zullen echter nog andere gevolgen met zich brengen. Een groot aantal van de in bet oude productieproces werkzame arbeiders zal overbodig worden. De verborgen werkloosheid, die typerend is voor de minder ontwikkelde landen, zal nu optreden naar buiten als een waarneembare werkloosheid. Nu is het wel zo, dat er nog veel land braak ligt, dat bouwrijp te maken zou zijn, alhoewel hiermede enorme kapitalen zullen gemoeid moeten worden. Veel productief land gaat verloren door overstromingen, terwijl het water ook onbenut blijft voor vervoerswegen en opwekking van energie. Schijnbaar onvruchtbare grond zou in meerdere of mindere mate vruchtbaar te maken zijn door irrigatiewerken. Welk een aandacht hieraan wordt besteed, maar tevens welke bedragen hiermee gemoeid zijn, blijkt duidelijk uit het aandeel voor irregatiewerken in het eerste vijfjarenplan van India. Van de totale kosten van het plan, die 18 miljard rupiahs bedroegen, werd 6 miljard rupiahs uitgetrokken voor deze irrigatiewerken.
Naar dergelijke gebieden zouden vele arbeiders kunnen migreren of emigreren, maar bij het laatste stuiten wij op het feit, dat verscheidene landen hun grenzen niet voor een ieder openstellen. In de Verenigde Naties en door de internationale private organisaties op het gebied van emigratie wordt doorlopend de nodige aandacht gewijd aan dit vraagstuk, maar in de praktijk blijkt dat nog vele moeilijkheden overwonnen moeten worden, alvorens op grote schaal hiertoe over is te gaan. Maar zelfs indien een oplossing hierin wordt gevonden, dan zal bij de zich steeds uitbreidende wereldbevolking naar andere middelen van bestaan gezocht moeten worden om een ieder arbeid te kunnen verschaffen. Industrialisatie, ook al nodig om een beter economisch evenwicht te verkrijgen, is een dringende noodzaak.
De productiviteit wordt bovendien bepaald door de productie-capaciteit van de bevolking. Vaak hoort men zeggen: die gebieden zijn zo achterlijk gebleven, omdat de mensen lui zijn. Die indruk krijgt men vaak. Daarbij vergeet men dat de aard van de oosterse en zuidelijke volkeren anders is dan de onze. Maar bovendien neemt men bij de beoordeling een aantal factoren niet in acht. De schijnbare luiheid wordt bepaald door het gebrek aan arbeid op het kleine bedrijfje, waar het hele gezin op werkt en door het gemis aan andere arbeidsmogelijkheid. In vele gevallen speelt daarenboven het klimaat een rol. Maar daarnaast zijn velen van hen niet tot volwaardige arbeidsprestatie in staat door ondervoeding en veelvuldige ziekte. Van belang is het in onze herinnering nog eens terug te roepen onze eigen arbeidsprestatie in de laatste oorlogsjaren door ondervoeding en ziekte!
Zestig percent van de wereldbevolking nu verkeert in een zodanige toestand. Per dag krijgen zij gemiddeld nog geen 2000 calorieën, terwijl de bevolking van de meer ontwikkelde landen gemiddeld 3000 calorieën krijgt. De voeding is bovendien zeer eenzijdig en bevat weinig dierlijke en plantaardige eiwitten, de proteïne. Velen lijden aan ziekten als malaria, tuberculose, framboesia en andere tropische ziekten. In Azië, Afrika en Zuid Amerika lijden jaarlijks 250 miljoen mensen, let wel dat is een tiende van de wereldbevolking, aan malaria, een steeds weerkerende ziekte, die het arbeidsvermogen van de mens sterk verlaagt. Wat dit betekent voor de productiviteit behoeft nauwelijks meer onder de aandacht te worden gebracht, wanneer we in beschouwing nemen wat de A-griep van 8 a 14 dagen heeft betekend voor de productie in ons eigen land en daarbuiten. Op het terrein van de ziektebestrijding wordt reeds veel gedaan door de Wereldgezondheidsraad en het Kinderfonds van de Verenigde Naties, wel bekend als UNICEF. Maar voor al wat door de deskundigen van deze organisaties wordt gedaan, geldt hetzelfde als voor de technische bijstand in het landbouw: het werk moet in het land zelf worden voortgezet. En daarvoor ontbreekt het in deze landen aan voldoende deskundigen en aan ziekenhuizen, ondanks al hetgeen reeds werd en wordt verricht door missie en zending. Terwijl in Europa op iedere 1500 mensen één medicus beschikbaar is, komt in enkele minder ontwikkelde gebieden gemiddeld één medicus voor op 50.000 mensen. Een even groot tekort is er aan verpleegsters, vroedvrouwen, maar ook aan ziekenhuizen en sanatoria, In Nederland is er één ziekenhuisbed beschikbaar per 185 inwoners, in India per 3000 mensen, waarbij men dan vaak nog niet moet vragen naar de aard van het ziekenhuis en zijn outillage. Bovendien liggen ze vaak te geconcentreerd in de steden en blijft het platteland slecht verzorgd ten achter. Een oplossing kan ook hier alleen maar worden gevonden in scholing en belangrijke kapitaalsinvesteringen.
De vraag naar kapitaal komt steeds weer opnieuw naar voren als het klemmende probleem waar alles om draait. En ze wordt nog dringender door de zich langzaam wijzigende situatie in de minder ontwikkelde gebieden, hetgeen wel duidelijk wordt aangetoond in het dit jaar uitgebrachte rapport van de Verenigde Naties over de sociale situatie in de wereld. Daaruit blijkt, dat door de verbetering van de gezondheidszorg het sterftecijfer daalt met als vanzelfsprekende consequentie toeneming van de bevolking. In een periode van 4 jaar is de totale wereldbevolking met meer dan 1,5 percent toegenomen, waarbij de meer ontwikkelde landen gemiddeld met minder dan 1% en sommige van de minder ontwikkelde landen met meer dan 2,5% toenamen. Wel wil ik hierbij aan tekenen dat de gezondheidszorg ondanks deze vooruitgang nog lange na niet te vergelijken is met die van onze landen. Volgens het rapport sterven er in de minder ontwikkelde landen nog altijd tussen de 100 en 225 kinderen per 1000, terwijl in Europa dit getal ligt tussen de 18 en 40. Steeg de levensduur in Nederland sinds het begin van deze eeuw tot nu van 52 tot 71 jaar, in India steeg hij in hetzelfde tijdvak van 23 tot 35 jaar.
De verbetering van de gezondheidstoestand heeft consequenties voor de verzorging van de steeds groeiende bevolking. De wereldbevolking, die in 1955 geraamd werd op 2691 miljoen mensen, zal naar schatting van deskundigen in de loop van 25 jaar toenemen met 800 a 1000 miljoen mensen, waarvan ongeveer twee derde ten laste zal komen van de minder ontwikkelde gebieden. Dat aan de toenemende bevolking voedsel en arbeid zal moeten worden verschaft behoeft wel geen nader betoog. Wel echter wat hiervoor nodig zal zijn. De voedselproductie is volgens het eerder genoemde rapport de laatste jaren toegenomen met ongeveer gemiddeld 2% per jaar. Men heeft berekend, dat wil het voedselpeil zich handhaven op het huidige peil, in de komende 25 jaar bij de toeneming van de wereldbevolking alleen de graanproductie over de gehele wereld met 300 miljoen ton, d.w.z. met 43% zal moeten toenemen. Voor eiwitrijk voedsel ligt dit percentage aanzienlijk hoger. Het geheel van de cijfers zal zelfs nog hoger moeten liggen, daar, zoals ik reeds zeide, de voedings-situatie in vele delen van de wereld nu volkomen onvoldoende is. In het rapport heeft men een globale schatting gemaakt, dat in Azië in de tijd van 25 jaar de graanproductie met 80% zal moeten toenemen om de bevolking een enigszins verbeterde voeding te verschaffen, terwijl in Zuid Amerika de graanproductie met 45% moet toenemen.
Deze noodzakelijke toeneming van de productie behoeft geen zorgen te baren, indien gezamenlijk door de gehele wereld alle krachten worden ingespannen en het kapitaal beschikbaar wordt gesteld om:

a. de kennis en de techniek van de huidige landbouwproductie in de minder ontwikkelde gebieden te verbeteren;
b. maatregelen te treffen om het huidige landbouwareaal te vergroten door irregatiewerken, inpolderingen en bedijkingen om de toekomstige wereldbevolking voedsel te verschaffen. Reeds nu zal met deze werkzaamheden een aan vang moeten worden gemaakt, wil men gelijke tred kunnen houden met de zich steeds uitbreidende bevolking. Uit de ervaring van ons eigen land weten we, dat dergelijke werkzaamheden veel tijd kosten, maar ook dat grote kapitalen daarmee gemoeid zijn;

c.
door het openstellen van de grenzen van de landen, die door geringe bevolkingsdichtheid nog beschikken over niet bewerkte landbouwgronden.
Maar aan de toenemende bevolking en reeds aan de huidige bevolking van de minder ontwikkelde gebieden zal ook arbeid verschaft moeten worden, die zij niet alleen in de landbouw zal kunnen vinden. De industrialisatie van deze gebieden zal op gang moeten worden gebracht, mede ook om de eenzijdigheid van het economische leven van deze gebieden op te heffen. Een industrialisatie echter, die een goed doordachte planning vereist, zowel van de hulpontvangende als van de hulpbiedende landen.
waarbij nauwkeurig aandacht dient te worden geschonken aan een behoorlijke verhouding tussen zware en lichte industrie en een behoorlijke spreiding van de industrie over stad en platteland om te voorkomen, dat het platteland wordt leeggezogen.
Een sterke verschuiving naar de steden in de minder ontwikkelde gebieden is reeds nu waar te nemen. In het al meerdere malen geciteerde sociale rapport wordt zelfs gesproken over een explovieve groei van de steden in die gebieden. Tal van steden zijn daar reeds tot metropolen van meer dan een miljoen inwoners uitgegroeid, terwijl deze landen nog slechts aan het begin van hun ontwikkeling staan. Ook in onze westerse landen kennen wij de trek naar de steden, ontstaan door de daar geboden werkgelegenheid. Het urbanisatieprobleem, dat in de minder ontwikkelde gebieden ontstaat is echter van totaal andere vorm en aard. Daar worden de massa's naar de steden getrokken om de armoede en de achterlijkheid van het platteland te ontvluchten, het platteland, dat hen geen mogelijkheden biedt om vooruit te komen en hen niet kan bevredigen in hun sociale en culturele behoeften, die nu eenmaal gaan ontstaan bij het verkrijgen van onderwijs, ook al is dit vaak zeer primitief. In tegenstelling tot de westerse steden vindt men in de steden in deze gebieden, die vaak oude koloniale bestuurs en exportcentra zijn, echter geen voldoende werkgelegenheid. Maar niet alleen de industrialisatie is achter gebleven, men vindt er bovendien geen woningen en andere sociale en technische voorzieningen. Zij vormen voor de uit het geborgen plattelandsmilieu losgeslagen massa's centra van opgehoopte ellende, die broedplaatsen zijn voor criminaliteit en sociale onrust.
Mijnheer de Voorzitter, het wordt tijd om de schets van de situatie te besluiten. Zij was echter nodig om ons duidelijk te doen inzien welk een uitdaging deze minder ontwikkelde gebieden ons stellen in de éne wereld, die wij tezamen vormen. Voor ons Katholieken, die in de universaliteit van de Kerk de eenheid van de mensheid en de verantwoordelijkheid voor elkander in onze liefde voor Christus duidelijk stellen en daaraan vorm geven in ons missiewerk, zal het niet moeilijk moeten vallen een antwoord te geven op de uitdaging, die twee derde van de mensheid in de minder ontwikkelde landen stelt in haar roep om een menswaardig bestaan, een roep om sociale rechtvaardigheid.
In de nood kan op diverse wijzen worden geholpen, te onderscheiden in: hulp van tijdelijke aard, waaronder vallen incidentele noodacties, en technische bijstand;
finantiële hulpverlening in de vorm van:
a. beleggingen door privé kapitaal,
b. leningen voor investeringen in rendabele objecten,
c. leningen voor investeringen in onrendabele objecten, elke vorm van hulpverlening zal de bevolking van het minder ontwikkelde gebied zoveel mogelijk moeten worden ingeschakeld, met name zal de technische bijstand zich moeten richten op het verhogen van de zelfwerkzaamheid van deze bevolking.
Om in de economische nood te voorzien, kunnen wij niet volstaan met tijdelijke maatregelen. Het is en blijft natuurlijk nodig om in een acute hondersnood voedsel te zenden. Ook technische bijstand op het gebied
van onderwijs en medische verzorging, van arbeidsvoorziening en bestuursvorming, die door missie en zending, door regeringen en internationale organen wordt gegeven, is en blijft een dringend vereiste, maar zij mist haar volledig effect omdat het complement, kapitaal, ontbreekt. De zo nauw verbonden en van elkander afhankelijke wereld eist voor zijn toekomstige welvaart, die ook onze welvaart en die van ons nageslacht zal bepalen, dat offers gebracht worden om de minder ontwikkelde landen en gebieden in staat te stellen de oorzaak van de nood op te heffen. En die oorzaak zal slechs langzaam maar zeker kunnen worden opgelost, wanneer wij naast technische bijstand door kapitaalverstrekking deze landen de helpende hand bieden om door economische en sociale ontwikkeling hun onderdanen een menswaardig bestaan te verschaffen. In het kort samengevat kan deze ontwikkeling bereikt worden door:
1. de landbouw en veeteelt te verbeteren;
2. het landbouwareaal uit te breiden;
3. de exploratie van de grondstoffen te verbeteren en uit te breiden;
4. de industrialisatie van stad en platteland op gang te brengen.
Maar deze ontwikkeling kan slechts met succes ter hand worden genomen wanneer tegelijkertijd, vaker zelfs vooraf, de economische en sociale infrastructuur kan worden opgebouwd, waaronder wordt verstaan: de aanleg van wegen, kanalen, irrigatiewerken en havens. Het opwekken van energie, waarbij reeds tij dig rekening zal moeten worden gehouden met de mogelijkheden, die de atoomenergie zal kunnen verschaffen. Aanleg van technische voorzieningen in steden en dorpen, zoals electriciteit, stratenaanleg en rioleringen. Het bouwen van woningen, ziekenhuizen en scholen, waarbij niet alleen gedacht moet worden aan scholen voor primair onderwijs, maar vooral ook aan de scholen voor het opvoeren van de deskundigheid, zoals vak- en middelbare scholen en universiteiten.
Enorme investeringen zullen moeten gedaan, waarvoor voldoende kapitaal ontbreekt. Deskundigen van de Verenigde Naties hebben berekend, dat 10 miljard dollar per jaar gedurende een groot aantal jaren nodig zal zijn voor de opbouw van deze gebieden. Men ging daarbij uit van een verhoging van de levensstandaard van 2%.
Door binnenlandse leningen en door gedwongen besparingen in de vorm van belastingen en door vrijwillige besparingen zou volgens dezelfde deskundigen een vierde deel van dit bedrag door de landen zelf kunnen worden opgebracht.
Op den duur zal bij verbetering van de situatie het bedrag, wat de minder ontwikkelde landen zelf kunnen opbrengen, hoger worden. Momenteel immers onttrekt zich een groot deel van de goederenproductie door het zelfverzorgingssysteem aan de geldsfeer. Belastingheffing en besparing is daarbij vrijwel uitgesloten. Dit zal zich door de ontwikkeling echter gaandeweg wijzigen. Bovendien zal bij de intensivering en het opvoeren van de deskundigheid de productie zich verhogen, waardoor de besparingen kunnen toenemen. Maar de Overheid van deze landen zal dan zorg moeten dragen voor een goed werkend crediet- en spaarsysteem, dat vaak veel te wensen overlaat in deze landen. De Regering van een minder ontwikkeld land zal bovendien haar planning van de investeringen, die zij heeft te doen, zo moeten richten, dat een aantrekkingskracht gaat ontstaan voor het binnenlands privékapitaal, dat
nu door de labiele economische situatie het geld belegt in edele metalen en juwelen, goederenvooraad, grond, waarvan grote delen onbewerkt blijven liggen en woningbezit in binnen- en buitenland. Inplaats van over te gaan tot de bouw van grote spectaculaire publieke werken om haar prestige te verhogen, zal de Regering van een minder ontwikkeld land bij de keuze van haar investeringen allereerst haar aandacht moeten richten op de verbetering van de sociale en economische infrastructuur, waardoor het productiepeil kan worden opgevoerd. Als gevolg daarvan zal het consumptiepeil worden verhoogd, waarin de particuliere binnenlandse beleggers een aansporing kunnen vinden om hun gelden aan te wenden voor de oprichting van bedrijven, die aan de vraag naar meerdere goederen kunnen voldoen. Een goede planning is dan ook een dringend vereiste. Een harmonisch plan zal moeten worden opgezet, waarin niet de volle aandacht valt op de zware industrie, zolang de bevolking nog niet rijp is een dergelijke industrie te adapteren. Op de Regeringen rust niet zozeer de plicht om alles zelf te doen, maar wel om de voorwaarden te scheppen om het gespaarde geld zo efficiënt mogelijk te gebruiken. Om de zelfwerkzaamheid op te voeren, die juist in deze landen vaak zo gering is, zou het eerder aanbeveling verdienen te bevorderen, dat instituten worden opgericht om de gespaarde gelden zo te verdelen, dat de productiviteit van het land op de beste wijze en met in achtneming van een behoorlijke decentralisatie wordt gediend, waarbij men kan denken, aan instituten voor de landbouw, de industrie en het verkeer. Wel zal men dan de aandacht moeten schenken aan een behoorlijke gecoördineerde samenwerking tussen deze instituten. Buitenlandse deskundigen zullen hierbij hulp moeten bieden, evenals voor de opzet en verbetering van een behoorlijk bestuur, administratie en wetgeving. Deze maatregelen zullen ook nodig zijn om buitenlands kapitaal aan te trekken, dat vooral in de aanvang nodig is om het tekort aan kapitaal voor de opbouw op te heffen. Van de 10 miljard dollar, die volgens deskundigen nodig zijn, zal 7 miljard vanuit het buitenland moeten worden aangetrokken. Volgens recente gegevens van de Verenigde Naties is de jaarlijkse stroom van kapitaal naar de minder ontwikkelde gebieden ongeveer 3 miljard dollar. Een opvoering is noodzakelijk. Met de bestaande bronnen is dit niet mogelijk, maar wij zullen dan eerst moeten nagaan wat daarvan de reden is.
De oudste vorm van hulpverlening en de vóór de oorlog enig gebruikte vorm was de investering van buitenlands particulier kapitaal in productieve ondernemingen. Deze vorm is na de oorlog sterk afgenomen daar veel geld nodig was voor de opbouw van eigen land, maar ook door de situatie in de minder ontwikkelde gebieden zelf. De politieke, economische en administrative instabiliteit in die gebieden stoot de particulier af om daar gelden te investeren. Waarborgen tegen discriminatie en onteigening zonder redelijke vergoeding ontbreken al te vaak alsmede de mogelijkheid van transfer van renten, dividenden en aflossingen. Slechts in enkele gebieden neemt nu de buitenlandse kapitaalstroom toe, zoals die van particulier kapitaal naar Zuid Amerika vanuit de Verenigde Staten en van Europees kapitaal naar Afrika. Uit vele Aziatische landen wordt meer kapitaal teruggetrokken dan belegd.
Ook al zou de politieke situatie rustig zijn, dan nog zou voor de on
rendabele objekten van de infrastruktuur geen buitenlands kapitaal aan te trekken zijn. Eerst wanneer deze infrastruktuur behoorlijk op gang zal gekomen zijn, die bovendien de politieke en economische stabiliteit van het land zal bevorderen, zal de mogelijkheid groter worden om buitenlands particulier kapitaal aan te trekken voor rendabele ondernemingen. Om de stroom van particulier kapitaal naar de minder ontwikkelde gebieden te bevorderen is in het kader van de Verenigde Naties opgericht in 1956 de Internationale Financieringsmaatschappij. Zij is gebaseerd op de samenwerking van publiek en particulier kapitaal ten behoeve van de financiering van de oprichting, verbetering en uitbreiding van productieve particuliere ondernemingen in die minder ontwikkelde landen, die lid zijn van het fonds en als zodang finantieel met de meer ontwikkelde landen participeren. Alhoewel voor de investeringen geen garantie nodig is van de regeringen van het geld behoevende land, zal dit fonds geen bijdrage kunnen leveren in de opzet van de infrastructuur, daar zijn leningen alleen zijn gericht op rendabele objecten. De steun, die deze maatschappij biedt, zal dus uit de aard der zaak zich voornamelijk richten op het verstrekken van leningen in de gebieden, die reeds een zekere mate van ontwikkeling hebben bereikt. Voor onrendabele projecten kan wel de hulp ingeroepen worden van de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling. De voorwaarden zijn echter te zwaar, juist voor de financiering in deze projecten, die eerst pas op langere termijn rendement afwerpen. De leningen worden nl. voor betrekkelijk korte tijd verstrekt tegen normaal rentekoers, maar bovendien moeten de regeringen van de geldverkrijgende landen de rente en de aflossing garanderen, wat in verband met hun insolvabiliteit juist voor leningen ten behoeve van deze projecten uitermate moeilijk is. Daarom richt ook de Internationale Bank zich hoofdzakelijk op rendabele objecten in reeds verder tot ontwikkeling gekomen landen.
Aan het financieringsprobleem van de minder ontwikkelde landen wordt bovendien nog getracht tegemoet te komen door bilaterale hulpprogramma's.
De voorbeelden hiervan zijn:
1. het economisch hulp-programma van de Verenigde Staten;
2. het Colombo-plan van het Britse Gemenebest, dat finantiële steun verleent in de vorm van goederen en diensten ten behoeve van de Zuid Oost Aziatische landen;
3. de hulp van Rusland, die overschotten koopt en daarvoor kapitaalgoederen levert, voor het overgrote deel echter bestaande uit wapenen;
4. een hulpverleningsprogramma van Zweden in India en van Noorwegen in Pakistan en Ethiopië, alsmede van Duitsland in Azië en Afrika.

Zoals ik reeds zeide is al deze hulp, die wordt geboden, lang niet voldoende om in de kapitaalnood van de minder ontwikkelde gebieden te voorzien, terwijl bovendien nog belangrijke bezwaren verbonden zijn aan de bilaterale hulpverlening, waarop ik direct nog hoop terug te komen. Wanneer wij willen nagaan wat nodig is om tegemoet te komen in de kapitaalnood, dan zullen we een onderscheid moeten maken tussen de minder ontwikkelde gebieden, die nog behoren tot de koloniale en beheerde gebieden, en de zelfstandige staten, die nog niet voldoende
ontwikkeld zijn. Voor de eerste groep hebben de koloniale en beherende mogendheden verplichtingen op zich genomen in het handvest van de Verenigde Naties om deze gebieden door middel van economische, sociale, culturele en bestuurlijke middelen tot politieke zelfstandigheid te brengen. De noodzaak tot hulpverlening is daar verplicht gesteld. Eveneens in het verdrag van de Europese Economische Gemeenschap, waar de leden staten op zich hebben genomen om te participeren in een fonds, dat economische en sociale infrastructuur van de koloniale gebieden van de lidstaten tot ontwikkeling zal brengen. Uit dit fonds, ter grootte van 581 miljoen dollar, waaraan Nederland gedurende 5 jaar $ 70 miljoen moet bijdragen, zal het gedurende deze termijn $ 35 miljoen terug ontvangen voor de ontwikkeling van Nederlands Nieuw Guinea, dat als aanvulling zal dienen van de gelden, die uitgetrokken zijn om aan de verplichtingen krachtens het handvest ten opzichte van dit gebied te voldoen, die ongeveer ƒ 60 miljoen per jaar bedragen. Tenslotte hebben wij ons nog verbonden in het statuut van het Koninkrijk om eventueel steun te verlenen bij de ontwikkeling van onze Rijksdelen in die éne Koninkrijk nl. Suriname en de Nederlandse Antillen, waarbij de steun hoofdzakelijk gaat naar Suriname; het 10-jarenplan, in 1955 door de Staten Generaal aanvaard, waarin Nederland voor twee derde deel participeert tot een bedrag van ƒ 171 miljoen over 10 jaar uit te strekken. De helft van dit bedrag is bedoeld als schenking, de andere helft als lening voor de duur van de uitvoering van het plan. Aan de Nederlandse Antillen wordt slechts een garantielening verstrekt tot verdere ontplooiing van hun economie met name voor waterinstallaties en hotelbouw op Aruba en Curagao.
Op gelijke wijze als wij hebben de andere koloniale en beherende mogendheden hun verplichtingen tegenover de door hen beheerde en met hen verbonden gebieden.

Anders staat het tegenover de zelfstandige minder ontwikkelde staten, waartegenover de wereld niet zulke scherp gestelde verplichtingen heeft. In de artikelen 2 en 55 van het handvest van de Verenigde Naties wordt wel een verplichting opgelegd, maar de inhoud van de verplichting is niet duidelijk omschreven. Nederland heeft deel te nemen in deze verplichting op grond van het feit, dat het het Handvest heeft geratificeerd. Gezamenlijk zal door de leden van de Verenigde Naties inhoud moeten worden gegeven aan deze verplichting, om verschillende redenen, die zowel gericht zijn op het belang van de hulpverleners als van de hulp ontvangenden. De meer ontwikkelde landen hebben zowel op politieke als economische gronden het grootste belang bij een verdere ontwikkeling van hun zwakkere partners om de politieke, economische en sociale rust in deze gebieden te bevorderen.
Uit economisch oogpunt is de ontwikkeling van de minder ontwikkelde gebieden een noodzakelijke voorwaarde voor de economische wereld als geheel. Geen gebied kan meer uitsluitend bestaan van eigen nationale grondstoffen en arbeid. We behoeven slechts naar Nederland te zien, dat volledig van het buitenland afhankelijk is voor de ontvangst van grondstoffen. Voorheen toen de West Europese landen de beschikking hadden over grote koloniale gebieden, was de aanvoer van deze grondstoffen gewaarborgd. De dekolonisatie heeft daarin belangrijke wijzigingen gebracht. De jonge staten kunnen door gebrek aan kennis en middelen de
productie zelf niet voldoende op gang houden en vermeerderen, terwijl de vraag om grondstoffen — bij een steeds stijgende productiecurve noodzakelijk om de groeiende bevolking arbeid te verschaffen — in de westerse landen doorlopend groter wordt. Anderzijds hebben deze landen grote behoeften om hun markten uit te breiden, terwijl door de slechte economische toestand in de economisch minder ontwikkelde gebieden de afzetmogelijkheden van onze afgewerkte producten sterk zijn verminderd. Het Westen heeft voor zij neigen welvaart de grootste behoefte om afzet-markten te creëren of te vergroten, terwijl de verhoging van de productie steeds meer grondstof en eist. Omwille van zijn eigen economische ontplooiing zal de westerse wereld de economieën van zijn zwakke klanten, die tegelijkertijd weer leveranciers zijn, dienen te versterken. De vrees, die weleens wordt geuit, dat een ontwikkeling van de industrie in de onderontwikkelde landen onze economieën zal schaden, is volkomen ongegrond. De opbouw van de industrie zal decennia duren, waarbij bovendien nog in acht moet worden genomen, dat tegelijkertijd de wereldbevolking zich gestadig blijft uitbreiden. Het zal voor de meer ontwikkelde landen zelf een onmogelijkheid zijn het tempo van deze uitbreiding in hun industrialisatie bij te houden, wanneer door de economische ontwikkeling de behoeften bij de volkeren zullen toenemen.
Maar. ook politiek gezien, liggen er dringende redenen om de minder ontwikkelde landen te hulp te snellen, politieke redenen van interne en externe aard.
Die van interne aard zullen hun uitwerking niet missen op de buitenwereld. De politieke situatie is in vele van deze landen instabiel, hetgeen ook de oorzaak is dat het buitenlands privé kapitaal zo huiverig is om investeringen te doen. Bij de beoordeling of de veroordeling, die vooral vaak plaats heeft, mogen we ons echter wel bedenken, dat deze politieke situatie veelal voortkomt uit de economische en sociale nood, waarin de bewoners verkeren. Gebrek aan voedsel, woningen, en arbeid brengt sociale onrust te weeg. Wij behoeven daarvoor maar terug te denken aan de spanningen in onze westerse wereld in de loop van de vorige eeuw, toen de nood van de arbeidersklasse de soms fel laaiende strijd tussen de klassen deed ontstaan. Indien in de nood van de minder ontwikkelde gebieden geen hulp wordt geboden dan bergt zij de kiem in zich van een strijd, die zal gaan ontstaan tussen de minder en meer bevoorrechte landen. Een strijd, die aangevuurd zal worden door het communisme, dat zijn voedingsbodem vindt in de grote nood. Een strijd die van totaal andere orde en gevolgen zal zijn dan de nationaal gestreden klassestrijd. Het antwoord op de situatie van de minder ontwikkelde gebieden zal uitmaken, of wij in de toekomst in oorlog dan wel in vrede zullen leven. Het zal bovendien het antwoord van de toekomstige welvaart van de wereld bepalen.
In een wereld vol politieke spaningen beseffen we nog steeds niet, dat de vrede ernstiger in gevaar gebracht zal worden indien wij het antwoord weigeren, dan nu door de bestaande spanning tussen Oost en West. De vrede zal niet tot stand gebracht kunnen worden, indien een deel van de mensheid niet in staat is de voorwaarde daarvoor te scheppen. De mens, die leeft beneden de grenzen van het bestaansminimum en die niet weet hoe de dag van morgen er zal uitzien voor zichzelf en zijn gezin, zal dit
niet vermogen te doen. Het vraagstuk van de minder ontwikkelde gebieden is een sociaal vraagstuk, waarbij gevraagd wordt om loon, arbeid, huisvesting, gezondheid en andere noodzakelijke voorzieningen om het leven menswaardig te maken. Hierop is slechts één antwoord mogelijk: hen in staat stellen om dit alles te verkrijgen. Onze eis van sociale rechtvaardigheid zal ook voor hen in praktijk moeten worden gebracht. Hierbij wil ik wel duidelijk stellen, dat hetgeen wij aan sociale maatregelen hebben in onze westerse wereld, niet ineens moet worden doorgevoerd in deze minder ontwikkelde gebieden. Voor de aanvaarding ervan moet de mentaliteit van de bevolking rijp gemaakt worden. Een geleidelijke ontplooiing is noodzakelijk, die echter in een sneller tempo zal moeten verlopen dan in de westerse wereld. Het zou, om een voorbeeld te noemen, volkomen onjuist zijn een kinderbijslag te brengen aan Afrikaanse volkeren. De Franse Regering deed dit in Frans Oost Afrika en Frans Equatoriaal Afrika, met het gevolg, dat de mannen die grote gezinnen hebben, helemaal niet meer gingen werken. De maatregel moest na enkele jaren worden ingetrokken, hetgeen vanzelf onder de bevolking niet zonder reactie bleef. Nog een andere reden is voor de hulpverlening aan te voeren die gelegen is in de noodzaak om het wantrouwen op te heffen, dat de jonge volkeren koesteren tegenover de oude koloniale mogendheden. Het merendeel van de landen, die wij tot de zg. minder ontwikkelde landen rekenen, zijn sedert betrekkelijk korte tijd vrij gekomen van een koloniaal regime, waarvan ze stellen, dat het beleid van de koloniale mogendheid in hoofdzaak was gericht op het voordeel van het moederland. De felle strijd van de vrijwording en het inzicht in de benarde economische en sociale situatie waarmee zij in de wereld traden als zelfstandige staten doet hen met groot wantrouwen staan tegenover de vroegere machthebbers. Het heeft geen zin met hen te discussiëren over de vraag of hun wantrouwen volledig gerechtvaardigd is. Wij hebben het feit onder ogen te zien, dat dit wantrouwen grote gevaren in zich bergt voor de wereldvrede. Het middel van de hulpverlening zullen wij moeten aangrijpen om de verstandhouding te verbeteren. Wanneer de hulp op de juiste wijze wordt verleend kan zij een belangrijke bijdrage leveren om het vertrouwen langzaam maar zeker op te bouwen, het vertrouwen dat zo noodzakelijk is voor het samengaan der volkeren.
De wijze van hulpverlening is van groot belang. De minder ontwikkelde volkeren, die zo overgevoelig zijn in hun pasverworven politieke onafhankelijkheid, ervaren bilaterale hulpverlening, terecht of ten onrechte, vaak als een nieuwe vorm van afhankelijkheid, een nieuwe vorm van kolonialisme, waarbij zij onder economische, militaire en politieke druk worden gezet. Een gedachte, die zeker grond van waarheid bevat, maar wel door de communisten sterk wordt aangewakkerd. Veelal onderkennen zij de tactiek van de communisten niet en het schrikbeeld van een nieuwe vorm van afhankelijkheid en kolonialisme zoals zij die plegen te noemen, is voor hen erger dan de communistische dreiging, die deze volkeren belaagt, en die versterkt wordt door de communistische hulpverlening. Maar bovenal is het een vraagstuk van zedelijke orde, waarop het antwoord moet voortspruiten uit de liefde tot de evenmens, waar ter wereld hij leeft en zonder onderscheid van ras, kleur, of godsdienst, uit het verlangen naar sociale rechtvaardigheid tussen de volkeren der wereld

en uit het streven naar de ontplooiing van de menselijke persoonlijkheid, waarin hij door de materiële nood in ernstige mate wordt belemmerd. Christenen en niet-Christenen zullen hierin samen moeten werken, al zal de drijfkracht in verschillende orde liggen. Voor de niet-Christenen in de natuurlijke orde, alleen gedragen door de menselijke solidariteit, bij de Christenen zal de drijfkracht daarenboven in de bovennatuurlijke orde liggen van onze liefde voor Christus, die ons in woord en daad het gebod van de naastenliefde predikte en voorhield, maar ook oplegde. De rijken wees Hij steeds op hun plicht de liefde en de rechtvaardigheid te beoefenen.
Hulp, geboden vanuit het motief van de naastenliefde en sociale rechtvaardigheid zal ons alleen kunnen beschermen tegen ontgoochelingen, die onvermijdelijk zullen voortvloeien uit de ontmoeting der volkeren, die vanuit een volkomen andere denk- en leefwereld komen dan wij. Zij zal ons ook kunnen behoeden om onze westerse geest en ons westerse stempel te drukken op volkeren, die anders geaard zijn dan wij.
De hulp op deze wijze geboden zal de stap zijn in de richting van een grotere samenwerking tussen de volkeren, die allen tezamen één wereld vormen. Zij wordt door allerlei spanningen verstoord, onder meer door het enge nationalisme en het wantrouwen van de minder ontwikkelde volkeren. De hulpverlening tot een volledige zelfstandigheid, dus niet alleen politiek, maar ook economisch, waardoor zij in staat zijn voor hun eigen volkeren te zorgen, zal deze geesteshouding mogelijk op de lange duur gezien in staat zijn te doorbreken en zal een middel inhouden om de vrede voor het nageslacht veiliger te stellen. We zullen daarbij echter goed in acht moeten nemen, dat dit tijd en geduld kost.
Dit complex van factoren beheerst ook het beleid van onze minister van buitenlandse Zaken, minister Luns, die al jaren in de Verenigde Naties krachtig pleit voor de oprichting van een fonds: het SUNFED, het fonds voor de hulpverlening bij de economische infrastructuur van de minder ontwikkelde gebieden, waarvan nu voorgesteld is de naam te wijzigen in EDF, economisch ontwikkelingsfonds, waarin ook hulp zal worden geboden aan de sociale infrastructuur, die de voorwaarde is voor de economische ontplooiing. Economische en sociale ontwikkeling moeten hand in hand gaan, zo betoogde hij nog in de laatste zitting van de Economische en Sociale Raad te Genève. Het ligt in de bedoeling dat dit fonds gelden beschikbaar zal stellen:
a. in de vorm van leningen op lange termijn tegen lage rente;
b. in de vorm van giften.
Dit fonds zal op multilaterale basis gaan werken, waarvoor de volgende argumenten zijn aan te geven:
1. Een multilateraal fonds zal aan de moeilijkheden, die de minder ontwikkelde landen koesteren tegen de bilaterale hulp tegemoet komen;
2. Het zal de machtsstrijd, die tussen Oosten en West gevoerd wordt rondom de hulpverlening kunnen uitsluiten. Hun hulpverlening is vaak minder gericht op de behoefte van het land dat geholpen wordt, dan op de invloed, die men door de hulpverlening kan verkrijgen. Men zou kunnen zeggen dat een koude oorlog wordt gestreden met
deze hulpverlening, waarvan de minder ontwikkelde gebieden de dupe zijn;
In een multilateraal fonds zullen de gelden beter besteed kunnen worden dan op bilaterale basis. Door goede planning zal zij gericht kunnen worden op de harmonische opbouw van de hulp ontvangende landen en de prioriteit kunnen vaststellen over de wereld van datgene

wat geholpen moet worden, hetgeen nu zeker niet gebeurt. Als gevolg van de machtsstrijd wordt nu al te vaak de hulp gericht op spectaculaire objecten, die niet steeds dienstig zijn voor de economische en sociale ontplooiing. Bovendien wordt de hulp vaak bestemd voor bewapening, wat in een multilateraal verband moet worden uitgesloten ;

Multilaterale hulpverlening, waarbij ook de communistische landen moeten worden betrokken, zal de nodige controle kunnen uitoefenen op hun activiteiten;

Deze vorm van hulpverlening zal de kleine landen in staat stellen hun verantwoordelijkheid tegenover de in nood verkerende mensheid beter te dragen dan door bilaterale hulpverlening hunnerzijds.

Op de vergadering van de Vereniging van Internationale Rechtsorde van 24 november stelde Minister Luns „dat de wereld en dus ook Nederland voor de stabiliteit van onze economie en onze maatschappij in universele termen moet denken".

4.

Dat eist echter de consequentie, dat de universele termen omgezet zullen moeten worden in universele daden van klinkende munt, die zullen aan

tonen, dat wij onze solidariteitsplicht bereid zijn te dragen. De consequentie zal zijn, dat wij een belangrijk offer zullen moeten brengen, zodra het fonds in werking gaat treden. Indien de XIIde Algemene Vergadering, die op het ogenblik in New York vergadert, de resolutie over de oprichting van het fonds aanvaardt, dan mag worden verwacht, dat het in 1960 zijn werkzaamheden zal aanvangen. Het staat nog niet vast met welk jaarlijks budget het fonds zal starten. Dit kan pas definitief bepaald worden, wanneer bekend wordt of de grootste contribuanten zoals de Verenigde Staten en Engeland bereid zijn alsnog aan het fonds deel te nemen.

Nu staan ze nog afzijdig, zich op het standunt stellende, dat het fonds alleen zinvol is wanneer het kan beschikken over een zeer grote hoeveelheid middelen, die naar hun inzicht slechts op te brengen zijn, uit de vrijgekomen gelden tengevolge van een wereldwijde gecontroleerde ontwapening. Minister Luns heeft hiertegen steeds krachtig stelling genomen, een opvatting die wij steeds in de Kamer hebben ondersteund.

Het vraagstuk van de economische ontwikkeling van de minder ontwikkelde landen mag niet afhankelijk worden gesteld en ondergeschikt worden gemaakt aan het vraagstuk van de ontwapening. Daarbij ontkent men de eigen bijdrage, die de hulpverlening en de daarmee gepaard gaande bevordering van de levenstandaard van twee derde van de wereldbevolking heeft voor de mogelijkheid om de vrede in de wereld te verkrijgen. Hoe zal de wereld van nu zich kunnen verantwoorden tegenover het nageslacht, indien zij wel bereid is gelden voor de bewapening uit te geven, die ruw geschat worden op 85 miljard dollar per jaar en zich onttrekt aan haar verplichting om andere middelen aan te wenden om de wereld te verbeteren? Wat zal het antwoord zijn van de minder ont-

wikkelde volkeren, indien wij hen niet wensen te helpen? In zijn verschrikkelijkheid is dit niet te overzien. Wij mogen de hulpverlening niet afhankelijk stellen van de vermindering van de bewapening. Daarom heeft de katholieke fractie bij de behandeling van de begroting van buitenlandse zaken in 1956 in de Tweede Kamer er bij de regering op aangedrongen mede te werken aan het tot standkomen van het fonds eventueel zonder de tegenstanders ervan. Zij is zelfs van mening, dat indien het fonds is opgericht, het hen zal dwingen er hun medewerking aan te verlenen. Een mening, die door Minister Luns werd gedeeld en dit jaar in de Economische en Sociale Raad en nu in de XIIde Algemene Vergadering de richtsnoer was en is van zijn beleid. Mede door Nederland is dan ook een resolutie opgesteld, die de Algemen Vergadering van de Verenigde Naties verzoekt tot de oprichting van het fonds over te gaan.

Indien deze resolutie dit jaar wordt aanvaard, hetgeen dient te geschieden met een twee derde stemmen-meerderheid, dan kan worden verwacht dat in 1960 het fonds in werking zal treden.

De discussies in de Verenigde Naties over de oprichting van het fonds zijn al sinds 1952 aan de gang. Om de krachtige pleidooien van de Nederlandse Regering in de organen van de Verenigde Naties kracht bij te zetten en om de minder ontwikkelde gebieden te tonen, dat zij niet alleen met het woord maar ook met de daad hulp wil bieden, heeft de Kamer bij motie in 1956 en 1957 de Regering verzocht zolang het fonds nog niet in werking is getreden 25 miljoen gulden beschikbaar te stellen voor bilaterale hulpverlening. In principe ging de Regering hiermede akkoord, maar het komende jaar heeft zij op grond van de bestedingsbeperking slechts 20 miljoen gulden op de begroting gezet.

De situatie, waarin Nederland momenteel verkeert, eist een beperking van de besteding. Nauwkeurig zal echter moeten worden nagegaan op welke posten slechts in alleruiterste noodzaak een beperking zal mogen worden aangebracht. Wij menen, dat deze alleruiterste noodzaak zal gelden voor de hulp aan landen, die leven in omstandigheden, waartegenover wij, zelfs in de huidige situatie, in een overvloed leven. Om de ernst van de situatie nog eenmaal te onderstrepen moge ik U nog een getal noemen. Wij kennen de ellende van de woningnood, die wij terecht volksvijand no. 1 noemen. Hoe groot die ellende moet zijn in Azië kunnen wij lezen in een rapport van een missie van deskundigen, die daar een onderzoek instelde. Tussen de honderd en honderdvijftig miljoen families, die aanzienlijk groter zijn dan onze gezinnen, zijn gehuisvest op een wijze, die ver onder de redelijke standaard ligt. In vele gevallen leeft men daar met één of meerdere families in één kamer. Behoeft het nog enig nader betoog, dat tegenover zulke siuaties het motief van de bestedingsbeperking slechts in alleruiterste noodzaak mag worden gebruikt? Het beroep, dat de Paus steeds weer opnieuw doet op de in welvaart verkerende landen en deze week nog deed op de vertegenwoordigers van de Kolen en Staal Gemeenschap, die in Rome vergaderden en in audiëntie werden ontvangen, zullen we in daden moeten beantwoorden.

Wanneer het fonds in werking treedt zal het definitieve antwoord moeten worden gegeven. Dan zal een belangrijk hoger bedrag per jaar beschikbaar moeten worden gesteld. Hoe hoog dit bedrag zal moeten zijn is nu nig niet te bepalen. Het budget van het fonds is nog niet bekend en wij

verkeren nog in onzekerheid welke landen aan dit fonds zullen deelnemen. Maar wel kunnen wij reeds nu stellen, dat de rijkere landen moeten bewijzen, dat zij bereid zijn een antwoord te geven op de uitdaging van de ontzaglijke nood, die in de minder ontwikkelde landen heerst. Een antwoord, dat gegeven moet worden op grond van internationale solidariteit en sociale rechtvaardigheid.

In herinnering moeten we terugroepen de daad van internationale solidariteit, die de Verenigde Staten door het Marshall-plan na de oorlog tegenover West Europa stelde, dat zij van de dreigende ondergang hebben gered. De dankbaarheid om de herkregen welvaart moge ons inspireren om anderen, die in nood verkeren, te helpen hun welvaart op te bouwen. Met vereende kracht zullen de rijkere landen de bouwstenen moet aandragen voor een betere en meer welvarende wereld voor allen, een wereld, waarin wij door het wegvallen van de afstanden zozeer op elkander zijn aangewezen.

Naschrift

In mijn betoog op het partijcongres van 9 november heb ik gesproken over een resolutie, die mede door Nederland was ondertekend, waarin aan de XIIde Algemene Vergadering van de Verenigde Naties werd gevraagd een fonds op te richten voor de economische en sociale ontwikkeling van de minder ontwikkelde landen. Tijdens de besprekingen, die over deze resolutie in een werkcommissie werden gevoerd, werd door de Verenigde Staten, die steeds sterk gekant waren tegen de oprichting van een dergelijk fonds, een andere resolutie ingediend met het doel de technische bijstand van de Verenigde Naties uit te breiden tot een bedrag van 100 miljoen dollar.

Na langdurige discussies is uiteindelijk een compromis tot stand gekomen in een nieuwe resolutie, waarin beide voorstellen bijeengebracht werden, die in december door de XIIde Algemene Vergadering werd aanvaard. In deze resolutie spreken de Verenigde Naties zich uit voor de oprichting van een speciaal fonds voor de technische, sociale en economische ontwikkeling van de minder ontwikkelde landen, welk fonds op 1 januari 1959 in werking zal treden. Verwacht wordt, dat de middelen van het fonds voorlopig de 100 miljoen dollar per jaar niet zullen overschrijden. Gedurende die tijd zullen de werkzaamheden van het fonds beperkt blijven tot technische hulpverlening. Wanneer meerdere finantiële hulpmiddelen beschikbaar zullen zijn, kan de Algemene Vergadering besluiten de werkzaamheden van het fonds uit te breiden tot projecten voor de ontwikkeling van de sociale en economische infrastructuur van de minder ontwikkelde landen.

Het resultaat van de beslissing van de Verenigde Naties is enerzijds te betreuren, daar de hulp aan de minder ontwikkelde landen nu nog niet krachtiger ter hand genomen kan worden, anderzijds toe te juichen, daar de Verengde Staten zich nu hebben uitgesproken voor de oprichting van een fonds, dat op multilaterale basis de economische en sociale ontwikkeling, zij het op een later tijdstip dan door ons zo vurig verlangd, op gang zal kunnen gaan brengen.